

Vastaus valtuustoaloitteeseen liittyen alaikäisten kiusaamiseen ja syrjäytymiseen puuttumiseen

Sivistyslautakunta 16.12.2021 § 92

Nurmijärven kokoomuksen valtuustoryhmä on tehnyt valtuustoaloitteen, 24.3.2021, liittyen kiusaamiseen puuttumiseen. Aloitteessa esitetään, että kuntaan perustetaan tätä varten työryhmä suunnittelemaan ja toteuttamaan sellaista toimintamallia, jolla saadaan vaikuttavuutta yhä kasvavaan ongelmaan. Ryhmän tulisi olla pysyvä ja sen toiminnalla selkeät tavoitteet ja mittarit. Ryhmän tehtäviin voitaisiin sisällyttää myös syrjäytymisen ehkäisyyn liittyviä tavoitteita. Ryhmä tulisi koostua viranhaltijoista ja siinä tulisi olla myös luottamushenkilöiden edustus. Työryhmässä laaditaan yhteistyössä Keusoten, poliisin ja muiden viranomaisten kanssa ohjeistus kiusaamisen ja syrjäytymisen ehkäisemiseksi ja luodaan selkeä, suoraviivaiset toimintamallit. Valtuustoaloite on liitteenä.

Sivistys- ja hyvinvointitoimiala on valmistellut aloitteeseen seuraavan vastauksen:

Mannerheimin lastensuojeluliitto määrittelee kiusaamista ja sen seurauksia lapseen seuraavasti: Aivan tavalliset, mukavat lapset saattavat osallistua kiusaamistilanteisiin. Kiusaaminen on usein ryhmäilmiö. Se kehittyy tyyppillisesti ryhmässä ja perustuu ryhmän jäsenten keskinäisiin suhteisiin. Usein kiusatun erilaisuus mainitaan kiusaamisen syyksi. Todellisuudessa erilaisuus voi olla tuotettua erilaisuutta, joka syntyy mielikuvista ja tarinoista tai jotka poikkeavat yhteisön arvostuksista esim. mielipiteidensä, vaatetuksensa tai perheen ominaisuuksien takia.

Tulee myös huomioida, että kiusaaminen koskettaa muitakin, kuin vain kiusaajaa ja kiusattua. Kun kiusaaminen tapahtuu ryhmässä, kukaan ei koe olevansa siitä vastuussa ja jokainen mahdollistaa sen, että kiusaaminen jatkuu. Kiusaaminen muodostuu pikemminkin tavaksi, jolla kiusaaja dominoi uhriaan ja varmistelee asemaansa toverijoukossa.

Systemaattisen, pitkäkestoisen kiusaamisen kohteeksi joutuminen on lapselle vakava kehityksellinen riski. Yhteenkuuluvuuden tunne ikätovereiden kanssa on lapselle välttämätöntä. Päiväkoti ja koulu sekä erityisesti luokka, muodostavat sosiaalisen ympäristön, johon oppilaiden kaverisuhteet keskittyvät useiden vuosien ajaksi. Nämä kaverisuhteet ovat erityisen merkityksellisiä lapsen kokonaisvaltaiselle hyvinvoinnille. Lapsi kaipaa päivittäistä, positiivista vahvistusta ikätovereiltaan.

Nurmijärvi on puuttunut kiusaamisen ja syrjäytymisen ehkäisyyn usein eri toimenpitein. Nurmijärven kunnan varhaiskasvatuksessa ja koulutuspalveluissa on käytössä useita erilaisia toimintamalleja, jotka painottavat ennaltaehkäisyä ja vuorovaikutuksellisen toimintakulttuurin luomista, yhteisöllisyyden rakentamista, kiusaamisen vastaista työtä ja sekä kiusaamiseen puuttumista.

- Kiusaamisen ehkäisy varhaiskasvatuksesta kouluihin: Nurmijärvellä kiusaamisen ehkäisemisen ja kiusaamiseen puuttumisen toimet on kirjattu opetuksen osalta yhteisöllisen opiskeluhoillon suunnitelmaan, lukuvuosisuunnitelman osana olevaan suunnitelmaan oppilaiden suojaamiselta väkivallalta ja kiusaamiselta sekä koulukohtaisiin tarkentaviin suunnitelmiin. Näitä toteutetaan koulujen arjessa. Työn tukena on myös Opetushallituksen julkaisema opas Kiusaamisen vastainen työ kouluissa ja oppilaitoksissa. Varhaiskasvatuksen osalta ryhmän

varhaiskasvatussuunnitelmaan kirjataan suunnitelma kiusaamisen ehkäisystä ja siihen puuttumisesta.

- Varhaiskasvatuksessa ja peruskouluissa hyödynnetään erilaisia toimintamalleja, mm. MiniVerso, Kiva Koulu, LionsQuest, Rovaniemen vuosikello ja Hyvän mielen taitomerkki-materiaali. Näiden toimintamallien avulla pystytään vahvistamaan hyvää päiväkotij- ja koulupäivää rakentamaan säännöllisesti toteutettavia, hyvinvointia ja mielenterveyttä tukevia opetuksellisia hetkiä. Näiden kaikille kohdennettujen toimintamallien lisäksi kouluissa toteutetaan kohdennettuja ryhmiä yhteistyössä opiskeluhuollon henkilöstön kanssa esim. sosiaalisten taitojen harjoittelua varten. Oppilaalla on mahdollisuus saada yksilökohtaista tukea opiskeluhuollon henkilöstöltä.
- Viime vuosina kasvatus- ja opetushenkilökuntaa on koulutettu laajasti (myös osana #uuttakoulua - hanketta) positiiviseen pedagogiikkaan. Positiivinen pedagogiikka tarkoittaa sitä, että oppilaan kasvu ja oppiminen lähtee hänen vahvuuksistaan. Opetuksessa korostuu jokaisen lapsen ja nuoren arvostava kohtaaminen, vaikeuksissa auttaminen ja ennen kaikkea hyvän huomaaminen. Pedagogiikan keskiössä on luonteenvahvuuksien ja sosio-emotionaalisten taitojen arvostaminen ja opettaminen, yhtä lailla kuin perinteisen kouluaineiden opettaminen. Keskeistä on ymmärtää myönteisten tunteiden ja lämpimän vuorovaikutuksen merkitys hyvälle oppimiselle ja kasvulle. Positiivisen pedagogiikan tutkimusta ja käytännön oppeja voidaan soveltaa kaikkeen päiväkodeissa ja kouluissa sekä toisella asteella tapahtuvaan kasvatus- ja opetustyöhön. Harjoitteita voidaan tehdä myös kotona, jolloin positiivinen pedagogiikka tukee perheen myönteistä tunneilmapiiiriä.
- MiniVerso: Kunnan varhaiskasvatuksessa on otettu käyttöön MiniVerso, joka on selkeä toimintamalli, jonka avulla sovittelukoulutuksen saanut henkilökunnan jäsen auttaa lapsia itse löytämään ratkaisuja ristiriitoihinsa. MiniVerso luo edellytykset lasten aidolle osallisuudelle riitatilanteissa. Lasta ei leimata vaan kunnioitetaan ja kuunnellaan oman riitansa ja sen ratkaisun asiantuntijana. Kasvattajien sovittelleen työotteen myötä tavoitteena on edistää lasten toimijuutta, vaikutusmahdollisuuksia ja elämäntaitoja. Ajatuksena on kasvattajien asenteiden muuttaminen niin, että ristiriitatilanteet ymmärrettäisiin tavalliseen elämään kuuluviksi ja erimielisyyksien ratkaiseminen enemmän oppimistilanteeksi kuin hankalaksi tai ikäväksi välikohtaukseksi. MiniVerso antaa riitatilanteissa mahdollisuuden lapselle muuttaa toimintatapaansa riidoissa rakentavammaksi kuin se tapa, jolla hän on aiemmin toiminut konflikteissa. Lapsi oppii sovittlevampaa käyttäytymistä vain harjoitellen ja sovittelun toistojen kautta.
- Kummi-tunnit: Osana yhteisöllistä opiskeluhoitoa ovat useat koulut ottaneet käyttöönsä kummitunnit, joita toteutetaan opettajan ja opiskeluhoollon toimijoiden yhteistyönä. Toimintamalliin kuuluu myös kummiluokkien opettajien konsultaatio. Kummituntien sisältönä hyödynnetään ns. Rovaniemen vuosikelloa. Hyvinvoinnin vuosikello on työkalu, joka ohjaa peruskoulujen monialaisen yhteisöllisen hyvinvointityön kokonaisuutta vuositasolla. Vuosikelloon sisältyvillä hyvän mielen tunneilla koko koulu harjoittelee kuukausittain vaihtuvien teemojen mukaisesti mielen hyvinvointiin, sosiaaliseen vuorovaikutukseen ja elämäntaitojen liittyviä taitoja. Teematunneilla voidaan käsitellä myös monia sellaisia huolenaiheita, joihin olisi hyvä tarttua varhain. Hyvinvoinnin vuosikellon teematunneilla työskentely on ratkaisu- ja voimavaralähtöistä. Toimintamallissa pyritään siihen, että kaikki koulu yhteisöön kuuluvat ymmärtävät olevansa vastuussa koulu yhteisön ilmapiiristä.

- Lions Quest: Elämisentaitoja - Lions Quest -ohjelma antaa kouluille ja kasvattajille käytännön työkaluja oppilasryhmien ryhmäyttämiseen ja elämäntaitojen harjoitteluun. Koulutuksessa osallistujia valmennetaan käyttämään toiminnallisia ja kokemuksellisia työtapoja, joilla vahvistetaan lasten ja nuorten itseluottamusta, tunne-, vuorovaikutus- ja päätöksentekotaitoja, hyvinvointiosaamista ja samalla edistetään oppimista.
- Koulunuorisotyö: Koulunuorisotyötä tehdään hankerahoituksella palkattujen, opetukseen sitomattomien aikuisten ja koulun muiden ammattilaisten kanssa tiiviissä yhteistyössä. Nuorisotyöntekijä on koulu yhteisön toimintaa tukeva ammattilainen ja turvallinen aikuinen. Koulunuorisotyöllä vahvistetaan mm. nuorten yhteisöllisyyttä ja osallisuutta.
- Sitouttavan koulu yhteistyön hanke: Osa opetus- ja kulttuuriministeriön kiusaamisen vastaista toimenpideohjelmasta. Hyvinvointi ja myönteinen koulukulttuuri ovat olennaisia tärkeitä kiusaamisen ennaltaehkäisemisessä. Koulunkäyntiin sitouttamisella ehkäistään ja vähennetään kiusaamista. Hankkeessa luodaan käytänteitä, joilla ennaltaehkäistään poissaoloja ja tuetaan oppilaiden kiinnittymistä kouluun. Hankeavustuksen avulla kuntaan on palkattu kaksi kouluvalmentajaa, joiden tehtävä on yhdessä koulunuorisotyöntekijöiden, opiskeluhoiton toimijoiden ja opetushenkilökunnan kanssa ennaltaehkäistä kiusaamista, yksin jäämistä ja poissaoloja sekä edistää yhteisöllisyyttä ja hyvää ryhmähenkeä.
- Kaikille yhteinen koulu -hanke: Kunta osallistuu Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamaan oppimisen tuen ja inklusion kehittämishankkeeseen Kaikille yhteinen koulu, jossa on tavoitteena oppimisen tuen rakenteen muutos kohti kaikille yhteistä koulua, jolloin oppilas saa oikea-aikaista sekä riittävää tukea omassa lähikoulussaan ja henkilöstöllä on valmiuksia erilaisten oppijoiden kohtaamisessa ja opettamisessa.
- Suomen harrastamisen mallin päätavoitteena on lasten ja nuorten hyvinvoinnin lisääminen. Lisäksi pyritään edistämään nuorten mielekästä vapaa-aikaa ja lasten ja nuorten sosiaalisia suhteita. Suomen mallissa yhdistyvät lasten ja nuorten kuuleminen harrastustoiveista, olemassa olevien hyvien käytäntöjen ja toimintatapojen koordinoiminen sekä koulun ja harrastustoimijoiden yhteistyö. Nurmijärvi on saanut OKM:n (Opetus – ja kulttuuriministeriö) rahoitusta vuoden 2021 aikana kaksi kertaa, jotta kunta voi kehittää omaa harrastamisen mallia yhteistyössä koulujen ja muiden toimijoiden kanssa. Nurmijärvellä on jo kartoitettu lasten harrastamisen toiveita ja 60 eri harrastusmahdollisuutta on avautunut oppilaille tarjolle syyskaudella 2021.
- Nuorisopalveluiden aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteena on järjestää ohjattua vapaa-ajantoimintaa välittömästi koulupäivään, turvallisessa ympäristössä ammattitaitoisen henkilökunnan toimesta. Aktiivisen toiminnan lisäksi toimintaan osallistuville lapsille turvataan lepo ja rauhoittuminen sekä mahdollisuus läksyjen tekoon. Toimintaa järjestää sekä kunta että tuettavat muut toimijat.
- Yksinäisyyden ehkäiseminen: Kunnan erityisnuorisotyössä pääpaino on nuorten elämänhallinnan tukemisessa sekä ehkäisevässä työssä. Työn keskiössä ovat ehkäisevä päihdetyö, syrjäytymisen ehkäisy ja sosiaalinen vahvistaminen. Tärkeä osa työtä on myös monipuolinen monialainen yhteistyö sekä alueellisten monialaisten työryhmien koordinointi, samoin kuin asiantuntijatyöryhmiin osallistuminen. Toimintamuotoja ovat esimerkiksi päihdetunnit, kaverikerhot, Omin jaloin –työ sekä kohdennettu koulu yhteistyö esim. ryhmän käytöksen parantamiseksi tai yhteishengen kohentamiseksi. Kirjonkylässä kokoontuu,

seurakunnan toimesta, myös kehitysvammaisten nuorten aikuisten ja aikuisten oma kerho kerran kuussa.

- Opetus- ja kulttuuriministeriön Kiusaamisen vastainen toimintamalli on julkaistu vuonna 2020 ja jaettu kunnan kouluille. Perustuslain mukaan jokaisella on oikeus elämään sekä henkilökohtaiseen vapauteen, koskemattomuuteen ja turvallisuuteen. Kiusatuksi tuleminen rikkoo tätä perusoikeutta ja aiheuttaa monia kielteisiä ja usein pitkäkantoisia seurauksia lasten ja nuorten kehitykselle. Siksi kiusaamista tulee ehkäistä ennalta ja puuttua esiin tuleviin kiusaamistapauksiin viipymättä. Oppaassa on selkeät toimintaohjeet, kuinka kouluissa tulee toimia kiusaamisen ehkäisemiseksi. Kouluilla on koulukohtaiset mallit kiusaamisen ja häirinnän ehkäisemiseksi.
- Kiusaamisen vastainen työ kouluissa ja oppilaitoksissa -opas neuvoo oppilaita, vanhempia ja koulujen henkilökuntaa, miten toimia kiusaamistilanteessa. Opetushallituksen julkaisemassa oppaassa käsitellään kiusaamisen vastaista työtä kouluissa ilmiön ennaltaehkäisyyn ja siihen puuttumisen näkökulmista. Opas on tarkoitettu ensisijaisesti perusopetuksen koulujen ja toisen asteen oppilaitosten kiusaamisen vastaisen työn tueksi.
- Kiva-koulu: KiVa Koulu® on Turun yliopistossa kehitetty kiusaamisen vastainen toimenpideohjelma. Ohjelman tavoitteina ovat kiusaamisen ehkäiseminen, tehokas puuttuminen kiusaamistilanteisiin ja jatkuva seuranta. KiVa-koulu antaa yhteisen toimintamallin ristiriitatilanteiden selvittämiseen ja systemaattisesti pidettävillä KiVa-oppitunneilla voidaan vaikuttaa oppilasryhmien normeihin ja siihen, miten lapset ja nuoret toimivat kiusaamista havaitessaan. Tämä edellyttää myös kaikilta yhteisön aikuisilta selkeää viestiä siitä, että kiusaamista ei hyväksytä. Nurmijärvi ei ole enää mukana Kiva koulu -ohjelmassa, sen siirryttyä maksulliseksi. Mallin toimintaperiaatteita hyödynnetään edelleen.
- Toimintaohje uhka- ja väkivaltatilanteiden hoitamiseen: Itä-Uudenmaan poliisi on antanut alueensa kunnille ja kouluille viranomaiskäyttöön, (kuntatoimijoiden sisäiseen käyttöön) selkeän ohjeistuksen /toimintamallin uhka- ja väkivaltatilanteiden hoitamiseksi. On tärkeää, että akuutit uhka- ja väkivaltatilanteet selvitetään välittömästi saadun ohjeen mukaisesti ja erotetaan kiusaamisesta. Toiminta lastensuojelun ja poliisin kanssa tulee olla selvää.
- Ankkuritoiminta Itä-Uudellamaalla: Ankkuritiimi puuttuu lasten tai nuorten rikoksiin ja päihdeiden käyttöön. Nurmijärven kunta on tehnyt sopimuksen Ankkuritoiminnasta Itä-Uudenmaan poliisin kanssa. Ankkurimalli on valtakunnallinen työmuoto, joka parantaa ja ylläpitää turvallisuutta. Ankkuritoiminnan tavoitteena on osaltaan selkeyttää ja edistää moniammatillista viranomaisyhteistyötä sopimuksen osapuolten välillä. Lainsäädäntö ohjaa moniammatilliseen yhteistyöhön. Moniammatillisen yhteistyön tavoitteena on varhainen puuttuminen, hyvinvoinnin edistäminen ja rikosten ennaltaehkäiseminen. Toiminnan keskiössä on nuori, jonka yksilöllisiä voimavaroja pyritään tukemaan moniammatillisessa yhteistyössä. Ankkuritoiminnan tarkoituksena on myös kehittää ja mahdollistaa viranomaisten välistä tiedonkulkua ja viranomaisten alueellista tilannekuvaa.

Yhteenvedon vastaukseen voidaan todeta:

Kiusaaminen on kipeä, satuttava ja edelleen valitettavan yleinen ongelma kouluissa ja vapaa-ajalla. Kiusaaminen on myös merkittävä riskitekijä syrjäytymisen taustalla. Kunnan velvollisuus hyvinvoinnin edistäjänä on etsiä keinoja ennaltaehkäisevästi ja puuttua kiusaamiseen mahdollisimman tehokkaasti.

Nurmijärven kunnassa lasten ja nuorten hyvinvointia ja hyvinvoinnin tilaa seurataan ja käsitellään säännöllisesti, noin kerran kuussa kokoontuvassa lasten ja nuorten hyvinvoinnin ohjausryhmässä, jossa on jäseniä kasvatuksen ja sivistyksen eri tulosvastuualueilta sekä oppilashuollosta että Keusoten puolelta. Ohjausryhmään kutsutaan säännöllisesti asiantuntijavierailijoita sekä kunnan monialaisten työryhmien puheenjohtajat kertomaan ja keskustelemaan alueellisesta hyvinvoinnin tilasta. Lisäksi kunnassa on myös säännöllisesti kokoontuva, monialainen lasten ja nuorten hyvinvoinnin työryhmä, joka toimii ohjausryhmän ns. työrukkasena ja mm. erilaisten toimenpiteiden käytäntöön panijana.

Kunta on mukana kansallisessa Harrastamisen malli -hankkeessa, jossa luodaan lapsille ja nuorille mielekästä vapaa-aikaa mahdollistamalla monipuoliset harrastamisen mahdollisuudet koulupäivän läheisyyteen. Mielekäs vapaa-aika on yksi hyväksi havaittu kiusaamisen ennalta ehkäisevä keino.

Kunnassa reagoidaan välittömästi koulukiusaamiseen. Kiusaamisen ilmiötä seurataan jatkuvasti ja siihen on kohdennettu useita toimenpiteitä. Kiusaamisen kohteeksi joutuneiden lasten ja nuorten määrä on pääsääntöisesti laskenut viimeisimmän, valtakunnallisen, Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen teettämän (2021) kouluterveyskyselyn mukaan. Valitettavasti 8–9-luokkalaisten kohdalla on nähtävissä pienen nousua. Alakouluikäisten 4–5 luokkalaisten kohdalla koulukiusattuna vähintään kerran viikossa kokeneiden määrä on 7,4 % (8,4 2019), 8–9-luokkalaisten kohdalla 5,4 % (4,3 2019), lukion 1–2 opiskelijoilla 0,8 % (2,3 2019) ja ammattioppilaitoksen opiskelijoilla 1,3 % (5,4 2019). Nurmijärven arvot, verrattuna muihin Keusoten alueen kuntiin, ovat alhaisemmat kuin keskiarvot. Myös valtakunnallisessa vertailussa Nurmijärvi jää keskiarvon alapuolelle. Huomioitavaa on myös se, että Nurmijärven kunnan sidosryhmille suunnatussa strategiakyselyssä yhtenä kunnan vahvuutena nähtiin välitön puuttuminen koulukiusaamiseen. Jokainen kiusaamistapaus on kuitenkin liikaa ja erityisesti huolissaan, kouluterveyskyselyn (2021) mukaan, tulee olla tuloksista koskien lapsia ja nuoria, jotka ovat kokeneet seksuaalista kommentointia, ehdottelua, viestittelyä tai kuvamateriaalin näyttämistä vuoden aikana. Määrät ovat nousussa, eivät vain Nurmijärvellä vaan kansallisellakin tasolla.

Valtuustoaloitteessa olleeseen esitykseen perustaa erillinen työryhmä kiusaamiseen ja syrjäytymiseen puuttumiseen suunnittelemaan ja toteuttamaan toimintamallia, jolla saadaan vaikuttavuutta yhä kasvavaan ongelmaan, sivistys- ja hyvinvointitoimiala esittää hyödynnettävän jo olemassa olevia, lasten ja nuorten hyvinvointiin liittyviä työryhmiä.

- Kunnassa on lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämisen moniammatillinen ohjausryhmä, jossa on mukana myös Keusoten edustus, joka vastaa ja ohjaa kunnan lapsiin ja nuoriin kohdistuvaa hyvinvointityötä. Työryhmää vetää toimialajohtaja Tiina Hirvonen.
- Ohjausryhmän toisena työrukkasena toimii kuukausittain kokoontuva opiskeluhuollon kehittämisryhmä, joka seuraa, arvioi ja kehittää kunnan opiskeluhuoltotyötä mm. tiedottamalla, kouluttamalla ja laatimalla kuntakohtaisia ohjeistuksia yhteisöllisen hyvinvointityön ja yksilökohtaisen opiskeluhuollon toteuttamiseksi. Käytännössä työryhmä mm. järjestää säännöllisesti (4 x vuodessa) varhaiskasvatuksen ja koulun toimijoille puolen päivän mittaisia ”Hyvinvointia rakentamassa” koulutus- ja infotilaisuuksia, joiden tarkoituksena on edistää yhteisöllisen hyvinvointityön tekemistä ja kehittämistä yksiköissä. Työryhmä myös tuottaa säännöllisesti tietoa lasten -ja nuorten hyvinvoinnin ohjausryhmälle lasten ja nuorten hyvinvoinnin tilasta Nurmijärvellä (mm. hyvinvointikyselyt, opiskeluhuollon tilastot, poissaolotilastot, jne
- Lasten ja nuorten moniammatillinen hyvinvoinnin edistämisen työryhmä, jossa Keusoten edustus, vastaa käytännön toimenpiteiden suunnittelusta ja toteutuksesta. Työryhmää vetää hyvinvointikoordinaattori Kaisa Laine.

- Koronaepidemian hyvinvointia heikentävien vaikutusten arviointia ja nopeita toimenpiteitä varten, perustettiin vuonna 2020 ns. nopean toiminnan työryhmä, koronanyrkki.
- Kunnassa toimii myös kolme monialaisten aluetyöryhmää, jotka ovat sijoittuneet Kirkonkylään, Klaukkalaan ja Rajamäkeen. Ryhmistä vastaavat alueen nuorisotyöntekijät. Monialaiset työryhmät koostuvat Keusoten, kunnan, seurakunnan ja poliisin edustajista. Monialaisten työryhmien tehtävänä ja tavoitteena on alueellinen lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen nopealla reagoinnilla erilaisiin paikallisiin ilmiöihin, tiedon tuottaminen lasten ja nuoren ohjausryhmälle, kohdennettujen toimenpiteiden suunnittelu ja toteutus niin yksilöllisesti kuin ryhmämuotoisesti, nuorten osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen sekä ennaltaehkäisevä viranomaisyhteistyö.

Kunnassa käytyjen keskustelujen perusteella esitetään, että kunnassa jo olemassa olevien lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämisen työryhmän, koronanyrkin ja monialaisten työryhmien yhteistyötä tiivistetään ja tehostetaan. Työryhmien yhteiseksi tavoitteeksi asetetaan suunnitelman, tavoitteiden, toimenpiteiden ja mittareiden laadinta kiusaamisen ja syrjäytymisen ehkäisemiseksi. Kärkitavoitteet ja toimenpiteet sisällytetään osaksi vuonna 2022 laadittavaa lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa, jolloin kiusaamisen ja syrjäytymisen ehkäisyn tavoitteiden toteutumisen seuranta on osa laajaa lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämisen kokonaisuutta. Suunnitelman työstämiseen voidaan myös kutsua luottamushenkilöitä ja asiantuntijoita.

Esittelijä

Sivistysjohtaja

Esitys

Sivistyslautakunta päättää antaa valtuustoaloitteeseen esittelytekstin mukaisen vastauksen.

Valmistelija

Hyvinvointikoordinaattori Kaisa Laine, puh. 040 317 4363
Kasvun ja oppimisen tuen päällikkö Riina Kontro, puh. 040 317 2580
Opetuspäällikkö Kati Luostarinen, puh. 040 317 2401
Varhaiskasvatuspäällikkö Leena Laine, puh. 040 317 2201
Nuorisopäällikkö Merja Winha-Järvinen, puh. 040 317 2060
Palvelupäällikkö Marita Käyhkö, puh. 040 317 4069
Erityisopetuksen asiantuntija Miira Arminen, puh. 040 317 4470
Erityisnuorisotyöntekijä Tanja Oguntuase, 040 317 2286

Esittelijän muutosesitys

Asian käsittelyn aikana esittelijä muutti esitystä liittyen suunnitelman laadintaan kiusaamisen ja syrjäytymisen ehkäisemiseksi korvaamalla vastaustekstin viimeisen virkkeen kuulumaan seuraavasti: Suunnitelman työstämiseen kutsutaan luottamushenkilöitä ja asiantuntijoita sekä nuorisovaltuuston edustus. Lautakunta hyväksyi muutetun esityksen yksimielisesti.

Päätös

Sivistyslautakunta päätti antaa valtuustoaloitteeseen esittelytekstin mukaisen vastauksen seuraavalla muutoksella: Suunnitelman työstämiseen kutsutaan luottamushenkilöitä ja asiantuntijoita sekä nuorisovaltuuston edustus.

Nurmijärven kokoomuksen valtuustoryhmä on tehnyt valtuustoaloitteen, 24.3.2021, liittyen kiusaamiseen puuttumiseen. Aloitteessa esitetään, että kuntaan perustetaan tätä varten työryhmä suunnittelemaan ja toteuttamaan sellaista toimintamallia, jolla saadaan vaikuttavuutta yhä kasvavaan ongelmaan. Ryhmän tulisi olla pysyvä ja sen toiminnalla selkeät tavoitteet ja mittarit. Ryhmän tehtäviin voitaisiin sisällyttää myös syrjäytymisen ehkäisyyn liittyviä tavoitteita. Ryhmä tulisi koostua viranhaltijoista ja siinä tulisi olla myös luottamushenkilöiden edustus. Työryhmässä laaditaan yhteistyössä Keusoten, poliisin ja muiden viranomaisten kanssa ohjeistus kiusaamisen ja syrjäytymisen ehkäisemiseksi ja luodaan selkeä, suoraviivaiset toimintamallit. Valtuustoaloite on liitteenä.

Sivistys- ja hyvinvointitoimiala on valmistellut aloitteeseen seuraavan vastauksen:

Mannerheimin lastensuojeluliitto määrittelee kiusaamista ja sen seurauksia lapseen seuraavasti: Aivan tavalliset, mukavat lapset saattavat osallistua kiusaamistilanteisiin. Kiusaaminen on usein ryhmäilmiö. Se kehittyy tyypillisesti ryhmässä ja perustuu ryhmän jäsenten keskinäisiin suhteisiin. Usein kiusatun erilaisuus mainitaan kiusaamisen syyksi. Todellisuudessa erilaisuus voi olla tuotettua erilaisuutta, joka syntyy mielikuvista ja tarinoista tai jotka poikkeavat yhteisön arvostuksista esim. mielipiteidensä, vaatetuksensa tai perheen ominaisuuksien takia.

Tulee myös huomioida, että kiusaaminen koskettaa muitakin, kuin vain kiusaajaa ja kiusattua. Kun kiusaaminen tapahtuu ryhmässä, kukaan ei koe olevansa siitä vastuussa ja jokainen mahdollistaa sen, että kiusaaminen jatkuu. Kiusaaminen muodostuu pikemminkin tavaksi, jolla kiusaaja dominoi uhriaan ja varmistele asemaansa toverijoukossa.

Systemaattisen, pitkäkestoisen kiusaamisen kohteeksi joutuminen on lapselle vakava kehityksellinen riski. Yhteenkuuluvuuden tunne ikätovereiden kanssa on lapselle välttämätöntä. Päiväkoti ja koulu sekä erityisesti luokka, muodostavat sosiaalisen ympäristön, johon oppilaiden kaverisuhteet keskittyvät useiden vuosien ajaksi. Nämä kaverisuhteet ovat erityisen merkityksellisiä lapsen kokonaisvaltaiselle hyvinvoinnille. Lapsi kaipaa päivittäistä, positiivista vahvistusta ikätovereiltaan.

Nurmijärvi on puuttunut kiusaamisen ja syrjäytymisen ehkäisyyn usein eri toimenpitein. Nurmijärven kunnan varhaiskasvatuksessa ja koulutuspalveluissa on käytössä useita erilaisia toimintamalleja, jotka painottavat ennaltaehkäisyä ja vuorovaikutuksellisen toimintakulttuurin luomista, yhteisöllisyyden rakentamista, kiusaamisen vastaista työtä ja sekä kiusaamiseen puuttumista.

- Kiusaamisen ehkäisy varhaiskasvatuksesta kouluihin: Nurmijärvellä kiusaamisen ehkäisemisen ja kiusaamiseen puuttumisen toimet on kirjattu opetuksen osalta yhteisöllisen opiskeluhuollon suunnitelmaan, lukuvuosisuunnitelman osana olevaan suunnitelmaan oppilaiden suojaamiselta väkivallalta ja kiusaamiselta sekä koulukohtaisiin tarkentaviin suunnitelmiin. Näitä toteutetaan koulujen arjessa. Työn tukena on myös Opetushallituksen julkaisema opas Kiusaamisen vastainen työ kouluissa ja oppilaitoksissa. Varhaiskasvatuksen osalta ryhmän varhaiskasvatussuunnitelmaan kirjataan suunnitelma kiusaamisen ehkäisystä ja siihen puuttumisesta.
- Varhaiskasvatuksessa ja peruskouluissa hyödynnetään erilaisia toimintamalleja, mm. MiniVerso, Kiva Koulu, LionsQuest, Rovaniemen vuosikello ja Hyvän mielen taitomerkki-materiaali. Näiden toimintamallien avulla pystytään vahvistamaan hyvää päiväkotij- ja

koulupäivää rakentamaan säännöllisesti toteutettavia, hyvinvointia ja mielenterveyttä tukevia opetuksellisia hetkiä. Näiden kaikille kohdennettujen toimintamallien lisäksi kouluissa toteutetaan kohdennettuja ryhmiä yhteistyössä opiskeluhoollon henkilöstön kanssa esim. sosiaalisten taitojen harjoittelua varten. Oppilaalla on mahdollisuus saada yksilökohtaista tukea opiskeluhoollon henkilöstöltä.

- Viime vuosina kasvatus- ja opetushenkilökuntaa on koulutettu laajasti (myös osana #uuttakoulua - hanketta) positiiviseen pedagogiikkaan. Positiivinen pedagogiikka tarkoittaa sitä, että oppilaan kasvu ja oppiminen lähtee hänen vahvuuksistaan. Opetuksessa korostuu jokaisen lapsen ja nuoren arvostava kohtaaminen, vaikeuksissa auttaminen ja ennen kaikkea hyvän huomaaminen. Pedagogiikan keskiössä on luonteenvahvuuksien ja sosio-emotionaalisten taitojen arvostaminen ja opettaminen, yhtä lailla kuin perinteisen kouluaineiden opettaminen. Keskeistä on ymmärtää myönteisten tunteiden ja lämpimän vuorovaikutuksen merkitys hyvälle oppimiselle ja kasvuille. Positiivisen pedagogiikan tutkimusta ja käytännön oppeja voidaan soveltaa kaikkeen päiväkodeissa ja kouluissa sekä toisella asteella tapahtuvaan kasvatus- ja opetustyöhön. Harjoitteita voidaan tehdä myös kotona, jolloin positiivinen pedagogiikka tukee perheen myönteistä tunneilmapiiriä.
- MiniVerso: Kunnan varhaiskasvatuksessa on otettu käyttöön MiniVerso, joka on selkeä toimintamalli, jonka avulla sovittelukoulutuksen saanut henkilökunnan jäsen auttaa lapsia itse löytämään ratkaisuja ristiriitoihinsa. MiniVerso luo edellytykset lasten aidolle osallisuudelle riitatilanteissa. Lasta ei leimata vaan kunnioitetaan ja kuunnellaan oman riitansa ja sen ratkaisun asiantuntijana. Kasvattajien sovittelemaan työtteen myötä tavoitteena on edistää lasten toimijuutta, vaikutusmahdollisuuksia ja elämäntaitoja. Ajatuksena on kasvattajien asenteiden muuttaminen niin, että ristiriitatilanteet ymmärrettäisiin tavalliseen elämään kuuluviksi ja erimielisyyksien ratkaiseminen enemmän oppimistilanteeksi kuin hankalaksi tai ikäväksi välikohtaukseksi. MiniVerso antaa riitatilanteissa mahdollisuuden lapselle muuttaa toimintatapaansa riidoissa rakentavammaksi kuin se tapa, jolla hän on aiemmin toiminut konflikteissa. Lapsi oppii sovittelvampaa käyttäytymistä vain harjoitellen ja sovittellen toistojen kautta.
- Kummi-tunnit: Osana yhteisöllistä opiskeluhoolltoa ovat useat koulut ottaneet käyttöönsä kummitunnit, joita toteutetaan opettajan ja opiskeluhoollon toimijoiden yhteistyönä. Toimintamalliin kuuluu myös kummiluokkien opettajien konsultaatio. Kummituntien sisältönä hyödynnetään ns. Rovaniemen vuosikelloa. Hyvinvoinnin vuosikello on työkalu, joka ohjaa peruskoulujen monialaisen yhteisöllisen hyvinvointityön kokonaisuutta vuositasolla. Vuosikelloon sisältyvillä hyvän mielen tunteilla koko koulu harjoittelee kuukausittain vaihtuvien teemojen mukaisesti mielen hyvinvointiin, sosiaaliseen vuorovaikutukseen ja elämänhallintaan liittyviä taitoja. Teematunneilla voidaan käsitellä myös monia sellaisia huolenaiheita, joihin olisi hyvä tarttua varhain. Hyvinvoinnin vuosikellon teematunneilla työskentely on ratkaisu- ja voimavaralähtöistä. Toimintamallissa pyritään siihen, että kaikki koulu yhteisöön kuuluvat ymmärtävät olevansa vastuussa koulu yhteisön ilmapiiristä.
- Lions Quest: Elämisentaitoja - Lions Quest -ohjelma antaa kouluille ja kasvattajille käytännön työkaluja oppilasryhmien ryhmäyttämiseen ja elämäntaitojen harjoitteluun. Koulutuksessa osallistujia valmennetaan käyttämään toiminnallisia ja kokemuksellisia työtapoja, joilla vahvistetaan lasten ja nuorten itseluottamusta, tunne-, vuorovaikutus- ja päätöksentekotaitoja, hyvinvointiosaamista ja samalla edistetään oppimista.

- Koulunuorisotyö: Koulunuorisotyötä tehdään hankerahoituksella palkattujen, opetukseen sitomattomien aikuisten ja koulun muiden ammattilaisten kanssa tiiviissä yhteistyössä. Nuorisotyöntekijä on kouluyhteisön toimintaa tukeva ammattilainen ja turvallinen aikuinen. Koulunuorisotyöllä vahvistetaan mm. nuorten yhteisöllisyyttä ja osallisuutta.
- Sitouttavan kouluyhteisötyön hanke: Osa opetus- ja kulttuuriministeriön kiusaamisen vastaista toimenpideohjelmia. Hyvinvointi ja myönteinen koulukulttuuri ovat olennaisia tärkeitä kiusaamisen ennaltaehkäisemisessä. Koulunkäyntiin sitouttamisella ehkäistään ja vähennetään kiusaamista. Hankkeessa luodaan käytänteitä, joilla ennaltaehkäistään poissaoloja ja tuetaan oppilaiden kiinnittymistä kouluun. Hankeavustuksen avulla kuntaan on palkattu kaksi kouluvalmentajaa, joiden tehtävä on yhdessä koulunuorisotyöntekijöiden, opiskeluhoiton toimijoiden ja opetushenkilökunnan kanssa ennaltaehkäistä kiusaamista, yksinjäämistä ja poissaoloja sekä edistää yhteisöllisyyttä ja hyvää ryhmähenkeä.
- Kaikille yhteinen koulu -hanke: Kunta osallistuu Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamaan oppimisen tuen ja inklusion kehittämishankkeeseen Kaikille yhteinen koulu, jossa on tavoitteena oppimisen tuen rakenteen muutos kohti kaikille yhteistä koulua, jolloin oppilas saa oikea-aikaista sekä riittävää tukea omassa lähikoulussaan ja henkilöstöllä on valmiuksia erilaisten oppijoiden kohtaamisessa ja opettamisessa.
- Suomen harrastamisen mallin päätavoitteena on lasten ja nuorten hyvinvoinnin lisääminen. Lisäksi pyritään edistämään nuorten mielekästä vapaa-aikaa ja lasten ja nuorten sosiaalisia suhteita. Suomen mallissa yhdistyvät lasten ja nuorten kuuleminen harrastustoiveista, olemassa olevien hyvien käytäntöjen ja toimintatapojen koordinoiminen sekä koulun ja harrastustoimijoiden yhteistyö. Nurmijärvi on saanut OKM:n (Opetus – ja kulttuuriministeriö) rahoitusta vuoden 2021 aikana kaksi kertaa, jotta kunta voi kehittää omaa harrastamisen mallia yhteistyössä koulujen ja muiden toimijoiden kanssa. Nurmijärvellä on jo kartoitettu lasten harrastamisen toiveita ja 60 eri harrastusmahdollisuutta on avautunut oppilaille tarjolle syyskaudella 2021.
- Nuorisopalveluiden aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteena on järjestää ohjattua vapaa-ajantoimintaa välittömästi koulupäivään, turvallisessa ympäristössä ammattitaitoisen henkilökunnan toimesta. Aktiivisen toiminnan lisäksi toimintaan osallistuville lapsille turvataan lepo ja rauhoittuminen sekä mahdollisuus läksyjen tekoon. Toimintaa järjestää sekä kunta että tuettavat muut toimijat.
- Yksinäisyyden ehkäiseminen: Kunnan erityisnuorisotyössä pääpaino on nuorten elämänhallinnan tukemisessa sekä ehkäisevässä työssä. Työn keskiössä ovat ehkäisevä päihdetyö, syrjäytymisen ehkäisy ja sosiaalinen vahvistaminen. Tärkeä osa työtä on myös monipuolinen monialainen yhteistyö sekä alueellisten monialaisten työryhmien koordinointi, samoin kuin asiantuntijatyöryhmiin osallistuminen. Toimintamuotoja ovat esimerkiksi päihdetunnit, kaverikerhot, Omin jaloin –työ sekä kohdennettu kouluyhteistyö esim. ryhmän käytöksen parantamiseksi tai yhteishengen kohentamiseksi. Kirjonkylässä kokoontuu, seurakunnan toimesta, myös kehitysvammaisten nuorten aikuisten ja aikuisten oma kerho kerran kuussa.
- Opetushallituksen Kiusaamisen vastainen toimintamalli on julkaistu vuonna 2020 ja jaettu kunnan kouluille. Perustuslain mukaan jokaisella on oikeus elämään sekä henkilökohtaiseen vapauteen, koskemattomuuteen ja turvallisuuteen. Kiusatuksi tuleminen rikkoo tätä

perusoikeutta ja aiheuttaa monia kielteisiä ja usein pitkäkantoisia seurauksia lasten ja nuorten kehitykselle. Siksi kiusaamista tulee ehkäistä ennalta ja puuttua esiin tuleviin kiusaamistapauksiin viipymättä. Oppaassa on selkeät toimintaohjeet, kuinka kouluissa tulee toimia kiusaamisen ehkäisemiseksi. Kouluilla on koulukohtaiset mallit kiusaamisen ja häirinnän ehkäisemiseksi.

- Kiusaamisen vastainen työ kouluissa ja oppilaitoksissa -opas neuvoo oppilaita, vanhempia ja koulujen henkilökuntaa, miten toimia kiusaamistilanteissa. Opetushallituksen julkaisemassa oppaassa käsitellään kiusaamisen vastaista työtä kouluissa ilmiön ennaltaehkäisyä ja siihen puuttumisen näkökulmista. Opas on tarkoitettu ensisijaisesti perusopetuksen koulujen ja toisen asteen oppilaitosten kiusaamisen vastaisen työn tueksi.
- Kiva-koulu: KiVa Koulu® on Turun yliopistossa kehitetty kiusaamisen vastainen toimenpideohjelma. Ohjelman tavoitteina ovat kiusaamisen ehkäiseminen, tehokas puuttuminen kiusaamistilanteisiin ja jatkuva seuranta. KiVa-koulu antaa yhteisen toimintamallin ristiriitatilanteiden selvittämiseen ja systemaattisesti pidettävillä KiVa-oppitunneilla voidaan vaikuttaa oppilasryhmien normeihin ja siihen, miten lapset ja nuoret toimivat kiusaamista havaitessaan. Tämä edellyttää myös kaikilta yhteisön aikuisilta selkeää viestiä siitä, että kiusaamista ei hyväksytä. Nurmijärvi ei ole enää mukana Kiva koulu -ohjelmassa, sen siirryttyä maksulliseksi. Mallin toimintaperiaatteita hyödynnetään edelleen.
- Toimintaohje uhka- ja väkivaltatilanteiden hoitamiseen: Itä-Uudenmaan poliisi on antanut alueensa kunnille ja kouluille viranomaiskäyttöön, (kuntatoimijoiden sisäiseen käyttöön) selkeän ohjeistuksen /toimintamallin uhka- ja väkivaltatilanteiden hoitamiseksi. On tärkeää, että akuutit uhka- ja väkivaltatilanteet selvitetään välittömästi saadun ohjeen mukaisesti ja erotetaan kiusaamisesta. Toiminta lastensuojelun ja poliisin kanssa tulee olla selvää.
- Ankkuritoiminta Itä-Uudellamaalla: Ankkuritiimi puuttuu lasten tai nuorten rikoksiin ja päihteiden käyttöön. Nurmijärven kunta on tehnyt sopimuksen Ankkuritoiminnasta Itä-Uudenmaan poliisin kanssa. Ankkurimalli on valtakunnallinen työmuoto, joka parantaa ja ylläpitää turvallisuutta. Ankkuritoiminnan tavoitteena on osaltaan selkeyttää ja edistää moniammatillista viranomaisyhteistyötä sopimuksen osapuolten välillä. Lainsäädäntö ohjaa moniammatilliseen yhteistyöhön. Moniammatillisen yhteistyön tavoitteena on varhainen puuttuminen, hyvinvoinnin edistäminen ja rikosten ennaltaehkäiseminen. Toiminnan keskiössä on nuori, jonka yksilöllisiä voimavaroja pyritään tukemaan moniammatillisessa yhteistyössä. Ankkuritoiminnan tarkoituksena on myös kehittää ja mahdollistaa viranomaisten välistä tiedonkulkua ja viranomaisten alueellista tilannekuvaa.

Yhteenvedon vastaukseen voidaan todeta:

Kiusaaminen on kipeä, satuttava ja edelleen valitettavan yleinen ongelma kouluissa ja vapaa-ajalla. Kiusaaminen on myös merkittävä riskitekijä syrjäytymisen taustalla. Kunnan velvollisuus hyvinvoinnin edistäjänä on etsiä keinoja ennaltaehkäisevästi ja puuttua kiusaamiseen mahdollisimman tehokkaasti.

Nurmijärven kunnassa lasten ja nuorten hyvinvointia ja hyvinvoinnin tilaa seurataan ja käsitellään säännöllisesti, noin kerran kuussa kokoontuvassa lasten ja nuorten hyvinvoinnin ohjasryhmässä, jossa on jäseniä kasvatuksen ja sivistyksen eri tulosvastuualueilta sekä oppilashuollosta että Keusoten puolelta. Ohjasryhmään kutsutaan säännöllisesti asiantuntijavierailijoita sekä kunnan monialaisten työryhmien puheenjohtajat kertomaan ja keskustelemaan alueellisesta hyvinvoinnin

tilasta. Lisäksi kunnassa on myös säännöllisesti kokoontuva, monialainen lasten ja nuorten hyvinvoinnin työryhmä, joka toimii ohjausryhmän ns. työrukkasena ja mm. erilaisten toimenpiteiden käytäntöön panijana.

Kunta on mukana kansallisessa Harrastamisen malli -hankkeessa, jossa luodaan lapsille ja nuorille mielekästä vapaa-aikaa mahdollistamalla monipuoliset harrastamisen mahdollisuudet koulupäivän läheisyyteen. Mielekäs vapaa-aika on yksi hyväksi havaittu kiusaamisen ennalta ehkäisevä keino.

Kunnassa reagoidaan välittömästi koulukiusaamiseen. Kiusaamisen ilmiötä seurataan jatkuvasti ja siihen on kohdennettu useita toimenpiteitä. Kiusaamisen kohteeksi joutuneiden lasten ja nuorten määrä on pääsääntöisesti laskenut viimeisimmän, valtakunnallisen, Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen teettämän (2021) kouluterveyskyselyn mukaan. Valitettavasti 8–9-luokkalaisten kohdalla on nähtävissä pienoista nousua. Alakouluikäisten 4–5 luokkalaisten kohdalla koulukiusattuna vähintään kerran viikossa kokeneiden määrä on 7,4 % (8,4 2019), 8–9-luokkalaisten kohdalla 5,4 % (4,3 2019), lukion 1–2 opiskelijoilla 0,8 % (2,3 2019) ja ammattioppilaitoksen opiskelijoilla 1,3 % (5,4 2019). Nurmijärven arvot, verrattuna muihin Keusoten alueen kuntiin, ovat alhaisemmat kuin keskiarvot. Myös valtakunnallisessa vertailussa Nurmijärvi jää keskiarvon alapuolelle. Huomioitavaa on myös se, että Nurmijärven kunnan sidosryhmille suunnatussa strategiakyselyssä yhtenä kunnan vahvuutena nähtiin välitön puuttuminen koulukiusaamiseen. Jokainen kiusaamistapaus on kuitenkin liikaa ja erityisesti huolissaan, kouluterveyskyselyn (2021) mukaan, tulee olla tuloksista koskien lapsia ja nuoria, jotka ovat kokeneet seksuaalista kommentointia, ehdottelua, viestittelyä tai kuvamateriaalin näyttämistä vuoden aikana. Määrät ovat nousussa, eivät vain Nurmijärvellä vaan kansallisellakin tasolla.

Valtuustoaloitteessa olleeseen esitykseen perustaa erillinen työryhmä kiusaamiseen ja syrjäytymiseen puuttumiseen suunnittelemaan ja toteuttamaan toimintamallia, jolla saadaan vaikuttavuutta yhä kasvavaan ongelmaan, sivistys- ja hyvinvointitoimiala esittää hyödynnettävien jo olemassa olevien, lasten ja nuorten hyvinvointiin liittyviä työryhmiä.

- Kunnassa on lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämisen moniammatillinen ohjausryhmä, jossa on mukana myös Keusoten edustus, joka vastaa ja ohjaa kunnan lapsiin ja nuoriin kohdistuvaa hyvinvointityötä. Työryhmää vetää toimialajohtaja Tiina Hirvonen.
- Ohjausryhmän toisena työrukkasena toimii kuukausittain kokoontuva opiskeluhoillon kehittämisryhmä, joka seuraa, arvioi ja kehittää kunnan opiskeluhoiltoja mm. tiedottamalla, kouluttamalla ja laatimalla kuntakohtaisia ohjeistuksia yhteisöllisen hyvinvointityön ja yksilökohtaisen opiskeluhoillon toteuttamiseksi. Käytännössä työryhmä mm. järjestää säännöllisesti (4 x vuodessa) varhaiskasvatuksen ja koulun toimijoille puolen päivän mittaisia ”Hyvinvointia rakentamassa” koulutus- ja infotilaisuuksia, joiden tarkoituksena on edistää yhteisöllisen hyvinvointityön tekemistä ja kehittämistä yksiköissä. Työryhmä myös tuottaa säännöllisesti tietoa lasten -ja nuorten hyvinvoinnin ohjausryhmälle lasten ja nuorten hyvinvoinnin tilasta Nurmijärvellä (mm. hyvinvointikyselyt, opiskeluhoillon tilastot, poissaolotilastot, jne
- Lasten ja nuorten moniammatillinen hyvinvoinnin edistämisen työryhmä, jossa on Keusoten edustus, vastaa käytännön toimenpiteiden suunnittelusta ja toteutuksesta. Työryhmää vetää hyvinvointikoordinaattori Kaisa Laine.
- Koronaepidemian hyvinvointia heikentävien vaikutusten arviointia ja nopeita toimenpiteitä varten, perustettiin vuonna 2020 ns. nopean toiminnan työryhmä, koronanyrkki.
- Kunnassa toimii myös kolme monialaisten aluetyöryhmää, jotka ovat sijoittuneet Kirkonkylään, Klaukkalaan ja Rajamäkeen. Ryhmistä vastaavat alueen nuorisotyöntekijät. Monialaiset työryhmät koostuvat Keusoten, kunnan, seurakunnan ja poliisin edustajista. Monialaisten työryhmien tehtävänä ja tavoitteena on alueellinen lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen nopealla reagoinnilla erilaisiin paikallisiin ilmiöihin, tiedon

tuottaminen lasten ja nuoren ohjausryhmälle, kohdennettujen toimenpiteiden suunnittelu ja toteutus niin yksilöllisesti kuin ryhmämuotoisesti, nuorten osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen sekä ennaltaehkäisevä viranomaisyhteistyö.

Kunnassa käytyjen keskustelujen perusteella esitetään, että kunnassa jo olemassa olevin lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämisen työryhmän, koronanyrkin ja monialaisten työryhmien yhteistyötä tiivistetään ja tehostetaan. Työryhmien yhteiseksi tavoitteeksi asetetaan suunnitelman, tavoitteiden, toimenpiteiden ja mittareiden laadinta kiusaamisen ja syrjäytymisen ehkäisemiseksi. Kärkitavoitteet ja toimenpiteet sisällytetään osaksi vuonna 2022 laadittavaa lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa, jolloin kiusaamisen ja syrjäytymisen ehkäisyn tavoitteiden toteutumisen seuranta on osa laajaa lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämisen kokonaisuutta. Suunnitelman työstämiseen voidaan myös kutsua luottamushenkilöitä ja asiantuntijoita.

Esittelijä

Sivistysjohtaja

Esitys

Hyvinvointilautakunta päättää antaa valtuustoaloitteeseen esittelytekstin mukaisen vastauksen.

Valmistelija

Hyvinvointikoordinaattori Kaisa Laine, puh. 040 317 4363
Kasvun ja oppimisen tuen päällikkö Riina Kontro, puh. 040 317 2580
Opetuspäällikkö Kati Luostarinen, puh. 040 317 2401
Varhaiskasvatuspäällikkö Leena Laine, puh. 040 317 2201
Nuorisopäällikkö Merja Winha-Järvinen, puh. 040 317 2060
Palvelupäällikkö Marita Käyhkö, puh. 040 317 4069
Erytisopetuksen asiantuntija Miira Arminen, puh. 040 317 4470
Erytisnuorisotyöntekijä Tanja Oguntuase, 040 317 2286

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

Kunnanhallitus 31.01.2022 § 18
478/00.02.00.02/2021

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Esitys

Kunnanhallitus päättää esittää valtuustolle, että se päättää

1. hyväksyä edellä annetun vastauksen valtuustoaloitteeseen sekä
2. todeta, ettei valtuustoaloite anna aihetta muihin toimenpiteisiin ja valtuustoaloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Valmistelija

Hyvinvointikoordinaattori Kaisa Laine, puh. 040 317 4363

Kasvun ja oppimisen tuen päällikkö Riina Kontro, puh. 040 317 2580

Opetuspäällikkö Kati Luostarinen, puh. 040 317 2401

Varhaiskasvatuspäällikkö Leena Laine, puh. 040 317 2201

Nuorisopäällikkö Merja Winha-Järvinen, puh. 040 317 2060

Palvelupäällikkö Marita Käyhkö, puh. 040 317 4069

Erityisopetuksen asiantuntija Miira Arminen, puh. 040 317 4470

Erityisnuorisotyöntekijä Tanja Oguntuase, 040 317 2286

Päätös

Esitys hyväksyttiin.